κας τους πού προδίνει στὸ λαὸ τὴν ἀμέτρητη καὶ ἀζύγιστη ψευτιὰ πού χρόνια καὶ χρόνια τώρα ἀλύπητα βαρύνει ἀπάνω στὸ κορμὶ τοῦ ἔθνους μας, γλήγορα καὶ μ' ἐλαφρὴ τὴ συνείδηση, τὸν κατηγοροῦν προδότη τοῦ ἔθνους. Ἐγὼ προσώρας σᾶς γράφτω, ἀδέρφια, στὴ γνήσια ζωντανὴ γλῶσσά μας, καὶ παρκάτω πάλι ἐξηγούμαστε. Γιὰ τί ἄλλο θἄθελα νὰ σᾶς μιλήσω, ἀδέρφια, παρὰ γιὰ τὴν κατάσταση τοῦ Ὀθωμανικοῦ Ἑλληνισμοῦ μας ;

Τὶς σκέψες μου, δῆτε σεῖς ἂν εἶναι ἀλήθειες, σᾶς τὶς στέλνω ὡμὲς κι' ἀκατέργαστες, γιατὶ πολλοὺς καιρὲς θὰ μοῦ χρειαζόντουν γιὰ νὰ σᾶς τὶς στείλω σὲ καλύτερη κατασταση. Σᾶς στέλνω βιαστικὰ σιτάρι, σίκαλη, καλαμπόκι καὶ φτιάσετε τὸ ψωμί σας γλήγορα κι ὅτο εἶναι καιρός.

Ἐλέγαμε, ἀδερφια, ὅτι οἱ ἄντρες δὲ φοβοῦνται τὴν πικρὴ ἀλήθεια, ἀλλὰ μὲ ἀντρίκιο μάτι κατάμουτρα τὴν κοιτᾶνε. Ἐλέγαμε ὅτι μὲ τὸ νὰ κρύφτουμε τὴν ἀσθένεια μας καὶ νὰ μὴν τὴ μαρτυρᾶμε οὔτε στὸν ἑαυτό μας, μ' αὐτὸ καὶ δὲν τὴ γιατρεύουμε,τὸ ἐναντίο τὴν ἀφίνουμε νὰ χειροτερεύῃ καὶ στὸ τέλος πεθαίνουμε ἄδικα.

Στὰ ἐθνικὰ καὶ στὰ θρησκευτικά μας πράγματα, τόσο μεγάλη δύναμη ἀπόχτησε καὶ τόσο τρεχούμενο ἔγινε, τόσο νομιμοποιήθηκε καὶ καθιερώθηκε το ψέμα, πού αὐτὸ τώρα βασιλεύει, καμαρώνει καὶ κράζει, σὰ νικητὴς πετεινός, ἐνῶ ἡ καημενη ἀλήθεια, σὰν τρομαγμένη χελώνα, ζαρωμένη μέσα στὸ καβοῦκί της τολμᾶ δὲν τολμᾶ νὰ δείξῃ ἕνα ἄκρο τῆς μύτης της.

Παρόμοια λόγια ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς ἀκοῦτε ἀπ' τὸ στόμα μου, ἀδέρφια, κ' εἶναι λόγια πού βγαίνουν ἀπὸ μακρὴ πεῖρα τῶν πραγμάτων, ἀπὸ ἀγνὴ πέποιθησι κι' ἀπὸ ἀδίκητη ἀνάγκη τῆς καρδιᾶς

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΑΠ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ΔΙΑΟΛΟΣΚΟΡΠΙΣΜΑΤΑ

Εἴτανε νύχτα, παγωνιά, κ' οἱ δρόμ' ἐρημωμένοι·
μονάχοι μας στὴ σιγαλιὰ πηγαίναμε θλιμμένοι·
χιόνι παντοῦ· μᾶς φώτιζε τὴν παγερὴ ἀσπρίλα
τἀχνὸ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, σὰν νεκρικὴ καντύλα.
Ἔτρεμες ὅλη· μ' ἔπιασαν τὰ κρυά σου χεράκια
σφιχτά. σὰ νὰ φοβώσανε μὴν τύχῃ καὶ σοῦ φύγω...
Σοῦπα —τ' Ἀπρίλη μυρωδιὰ τριγῦρό σου ξανοίγω! —
κι ἀκούμπησες στὰ στήθια μου τὰ μαῦρά σου μαλλάκια
καὶ σμίξαμε στὴν παγωνιὰ πρώτη βολὰ τὰ χείλια!
Τὰ ρόδα τῆς ἀγάπης σου, τὰ δροσερά τριφύλλια,
μαράθηκαν μὲ τὸ φιλὶ καὶ σῶμεινε τὸ χιόνι,
χιόνι μέσ' στὴν καρδούλα σου, ὁποῦ ποτὲς δὲ λυώνει!

Γ. Ν. ΑΒΑΖΟΣ

Ἐκδοτικὴ Ἑταιρεία ὁ «Φοῖβος» — Ἀθήνα

ΑΓΙΣ ΘΕΡΟΣ:

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

— Ὡραῖος τόμος εἰ 8ον ἀπὸ 130 σελίδες, μὲ τἀριστουργήματα τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιῶν.
— Εἰκόνες τοῦ ζωγράφου Π. ΡΟΥΜΠΟΥ.—Πρόλογος τοῦ ἐκδότη.
— Ἑρμηνεία λέξεων.—Βιβλιογραφία.

Κάθε ἀντίτυπο δρχ. 3. Ἐτυπώθηκαν καὶ 100 ἀριθμημένα σὲ χαρτὶ Ὀλλανδίας, καθένα δρ. 5.

Παραγγελίες μαζὶ μὲ ταχυδρ. ἐπιταγές:

Ἐκδοτικὴ Ἑταιρεία ὁ «Φοῖβος»
1 Κλεισθένη, Ἀθήνα

ἢ στὰ γραφεῖα τοῦ «ΝΟΥΜΑ», Ζήνωνα 2.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΟΙ ΠΑΠΑΔΕΣ ΜΑΣ

Ἀγαπητὲ Νουμᾶ,

Διάβασα μὲ προσοχὴ τὴ μετάφραση τοῦ ἄρθρου τοῦ φίλου μας κ. Πάλλη στὸ «Morning Post» τῆς Λόντρας. Μὲ φάνηκε παράξενο μὲ τὰ σχόλια στὶς Ἀθηναϊκες ἐφημερίδες πού βρῆκαν τὴν περίσταση νὰ ξεχολιάσουν καὶ πάλι γιὰ ἕναν ἄθρωπο πού 'ναι περισσότερο χριστιανὸς καὶ πατριώτης ἀπ' τοὺς ἴδιους.

Τὰ ὅσα ἔγραψε ὁ κ. Πάλλης εἶναι τίποτες ἄλλο παρὰ ἡ ἀλήθεια. Ὁ κλῆρος μας ὅπως λέγει σχηματίζεται ἀπὸ τὰ κατώτατα στρώματα τῆς κοινωνίας, ὄχι ἀπὸ αἴσθημα χριστιανικὸ ἢ πατριωτικό, παρὰ μόνο γιὰ νὰ κάμουν παράδες χωρὶς νὰ δουλεύουν. Εἶδα μὲ τὰ μάτια μου στὴν Ἀνατολὴ πέντε κ' ἕξη παπάδες σὲ μιὰ ἐκκλησιά. Αὐτοὶ ὅλοι καρτεροῦνε νὰ ζήσουν ἀπ' τὸν ἱδρῶτα τοῦ λαοῦ.Εἶναι ὁ προεστώς, δυὸ ἐφημέριοι, ὁ διακος καὶ πότε πότε κ' ἕνας ἄλλος. Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς στέκεται στὸ προσκυνητάρι μὲ τὸ σταυρὸ στὸ χέρι, ἄλλος γυρνᾷ γιὰ νὰ γράφῃ τὰ ὀνόματα καὶ νὰ παίρνῃ τὴ δεκάρα τῶ φτωχῶνε, καὶ κάθε μῆνα τρέχουνε ὅλοι τους μὲ τὸ μπακράτσι στὸ χέρι καὶ γυρνοῦν τὰ σπίτια τῆς ἐνορίας γιὰ ν' ἁγιάσουν, μὲ ἄλλους λόγους ξευτελίζουν τὴ θρησκεία, ὅπως οἱ κολλυδισταὶ πού ἔδιωξε ὁ Χριστὸς ἀπ' τὸ Ναό. Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἡ πικρὴ ἀλήθεια, κ' ἔπρεπε ὁ τύπος στὴν Ἀθήνα νὰ τὸ καταλάβῃ καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν κ. Πάλλη γιὰ τὸ ἄρθρο του πού ξεσκεπάζει τὶς πομπές μας καὶ πού θὰ γένουνταν ἕνα μάθημα στὸν κλῆρο μας, [illegible] πού τὸ δημοσίεψε σὲ ξένη ἐφημερίδα. Ἴσως θἄκανε καλλίτερο ἀποτέλεσμα ἂν τὄγραφε σὲ ρωμέϊκη ἐφημερίδα γιὰ νὰ τὸ διαβάσουν κ' οἱ παπάδες μας καὶ νὰ δοῦν πὼς ὁ λαὸς ἄνοιξε τὰ μάτια του, ἐνῶ τώρα μὲ τὸν τρόπο πού ὁ τύπος στὴν Ἀθήνα ἔγραψε, θὰ νομίσουν αὐτοὶ πὼς ἡ διαγωγή τους ἐπιδοκιμάζεται ἀπ' τὸ λαὸ καὶ θὰ ξακολουθοῦν τὴν ἴδια πολιτική τους.

Manchester, *21)4 Ἰουλίου 1909.*

Πάντα δικός σου
ΞΩΜΕΡΙΤΗΣ

ΚΡΕΜΟΣ Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ

Φίλε «Νουμᾶ»,

Στὴν ἐφημερίδα «Καιρὸν» τῆς 25]6]09. δημοσιευτήκανε κάτι ἐντυπώσεις γιὰ τὰ σκολειὰ τῆς Τάντας, ἑνὸς «Περαστικοῦ» μὲ τὸν τίτλο «Πκιδεία καὶ Νηπιαγωγεῖα».

Αὐτὸς ὁ «Περαστικός», ἂν δὲν ἔχω λάθος, εἶναι ὁ κ Κρέμος, ὁ σοφὸς ἱστορικός! .

Σᾶς στέλλω σήμερα αὐτὴ τὴν ἐφημερίδα, σημειώνοντας ἕνα μέρος, στὸ ὁποῖο μιλάει γιὰ τὴ γλῶσσα.

Δὲ θἄδῆνα καμμιὰ σημασία καὶ προσοχὴ στὰ ὅσα γραφει, γιατὶ δὲ μᾶς λέει καὶ τίποτα καινούργιο—«τὰ παλιὰ τῆς σχωρεμένης» ἂ δὲν ἄγγιζε μὲ τόσην ἀσέβεια τὄνομα καὶ τὴν τέχνη τοῦ Μεγάλου μας Παλαμᾶ.

Ἂν αὐτὰ πού γράφει προέρχουνται ἀπὸ πάθος —πού εἶναι δὰ τὸ μόνο ἐλατήριο, πού συχνὰ ἢ σχεδὸν πάντα κυβερνᾶ τοὺς καθαρευουσιάνους ὅταν γράφουνε ἢ ὅταν συζητᾶνε,—τότε ἂς εἶναι κι αὐτὸς συχωρεμένος!.. Ἂν ὅμως αὐτὲς εἶναι οἱ ἀληθινὲς ἰδέες πού ἔχει γιὰ τὴν ποιητικὴ τέχνη τοῦ Παλαμᾶ, τότε ἂς μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ τοῦ πῶ—καθὼς καὶ ὁ κ. Νιρβάνας στὸ Μιστριώτη —πὼς πρέπει νὰ μάθῃ Ἑλληνικά, γιατὶ ἔχει ἀνάγκη...

Θὰ μποροῦτε κανένας νἀπαντήσῃ στὸν κύριο αὐτὸ ἂν στὴν Αἴγυπτο ὑπῆρχαν ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι θἀκούγανε καὶ ἀντίθετες γνῶμες κ' ἐφημερίδες πού θὰν τὶς φιλοξενούσανε.

Ἐντούτοις ὅμως νομίζω πὼς κάποιος πρέπει νὰ πλερώσῃ στὸν τρανὸ ἱστορικὸ τὴν τιποτένια ὕβρη πού κάνει στὸ μεγαλύτερο ποιητὴ ἑνὸς Ἔθνους, ὁ ὁποῖος εὐτυχῶς στέκεται πολὺ ψηλά, γιὰ νὰ μὴν μποροῦνε νὰ τὸν φτάνουνε μερικὲς ἄναντρες συκοφαντίες κάποιων κλασσικῶν ἐρειπίων...

Κάϊρο, 26)1)09.

Μὲ ὑπόληψη καὶ ἀγάπη
Θ. Ι. Ν.

Σημ. τοῦ «*Νουμᾶ*».—Μόνο γιὰ γέλ[illegible] εἶναι, γιὰ τὴ φίλε, ὅσα γράφει αὐτὸς ὁ κ. ἀφρόκρεμ[illegible] ὅλο τὸ φαιγλώσσα καὶ γιὰ τὸν κ. Παλαμᾶ. [illegible] γιὰ κλάματα, δρὸ ἄρθρο του ἕνα μέρος εἶναι μον[illegible] ἐκεῖ δηλ. πού μιλώντας ὁ κ. Κ[illegible]ος γιὰ τὸν «Ὕμνο εἰς τὴν Ἀθηνᾶν» γράφει: [illegible] πινδαρίζουσα, παι[illegible] διαρίζουσα ἤθελα νὰ ε[illegible], ὠδὴ εἰς τὴν Ἀθηνᾶν [illegible]ὸς μαλλιαροῦ Παλα[illegible]»!

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ

Φίλε μου Νουμᾶ,

Μὲ μεγάλην εὐχαρίστηση θ' ἀπαντοῦσα στὰ ἐρωτήματα τοῦ κ. Π. Βασιλικοῦ, καὶ θὰ τὄκανα [illegible] καὶ μετριοπαθοῦς. Δυστυχῶς ὅμως, μ' ὅλη τὴν καλή μου θέληση, δὲν μπορῶ γιὰ τὴ στιγμὴ νὰ τὸ ἐπεχειρήσω, γιατὶ ἔχω νὰ κάμω μὲ ἄνθρωπο πού τὸ 'χει βάλῃ πεῖσμα νὰ μὴ καταλαβαίνῃ ὅσα τοῦ κοπανίζω, ὄχι μόνον, ἀλλὰ καὶ νὰ παραμορφώνῃ τὰ λόγια μου, γιὰ νὰ κερδίσῃ ἐπιστημονικὴ συζήτηση. Ἀπέναντι τόσης κακοπιστίας, πού μὲ πικραστκίνει «φοβούμενο τὸν κοινωνικὸν ἀγῶνα», μὴ θέλοντα τὴν ἐξέλιξη μόνο στὸν τόπο μας», «δεχόμενο ἐξέλιξη μὲ τρόπο ἀλλιότικο παρότι στὴν Εὐρώπη», καὶ δὲν ξέρω τί ἄλλες πλαβομάρες, καὶ ἀπέναντι τόσης χολῆς πού καταπράσινα χρωματίζει τὰ κατεβατά του, εἶναι νομίζω δικαιολογημένη ἡ σιωπή μου.

Μὲ πολλὴν ἀγάπη
Α. ΠΟΥΛΗΜΕΝΟΣ

ΤΟ ΓΙΑΤΡΙΚΟ

Φίλε Νουμᾶ,

Χάρηκα πού εἶδα καὶ τὴν «Ἀκρόπολη» νὰ συφωνάει μαζί σου. Τὸ φώναξες καὶ τὸ ξανκφώνκξες πὼς ἂν θελουμε νὰ ξεβιασουμε τοὺς πολιτικούς μας νἀλλαξουνε χαβά, ἕνας τρόπος ὑπάρχει, νἀρνηθοῦμε δηλ. νὰ πληρώνουμε πιὰ φόρους στὸ Δημόσιο. Καὶ νά, ἡ «Ἀκρόπολη» τῆς περασμένης Κεριακῆς, στὸ τέταρτο ἄρθρο της γιὰ τὸ «πῶς θὰ γίνει ἡ εἰρηνικὴ ἐπανάσταση», τὸ ἴδιο προτείνει. Τὸ ἴδιο, λέει, κάμανε καὶ οἱ Ἐγγλεζοι στὰ 1832 καὶ πετύχανε. Γιατὶ νὰ μὴν τὸ δοκιμάσουμε καὶ μεῖς αὐτὸ τὸ γιατρικό;

Δικός σου
ΡΑΓΙΑΣ